

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

**Кременецький місцевий центр з надання
безоплатної вторинної правової допомоги**

ВИКОРИСТАННЯ МАЛОЛІТНЬОЇ ДИТИНИ ДЛЯ ЗАЙНЯТТЯ ЖЕБРАЦТВОМ

В умовах встановлення України як правової держави особливо актуальним є проблема дитячого жебрацтва. В такій ситуації найбільше страждає воля, честь та здоров'я дитини. Суспільство повинно більше приділяти уваги питанням захисту дитини від негативного впливу оточення. Держава повинна розробляти запобіжні заходи для запобігання впливу на дітей таких негативних соціальних явищ як жебрацтво.

Під жебрацтвом, слід розуміти систематичне випрошування грошей, речей інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб. Не є важливим місце, де потерпілий випрошує гроші. Це можуть бути громадські місця, а також інші території, зокрема, приватні дачі, квартири. У більшості випадків, гроші, які

жертвують дітям на вулиці, не допоможуть їм придбати їжу або одяг, а підуть до кишень злочинців, які використовують цих дітей.

У статті 52 Конституції України встановлено, що будь яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом. Кримінальний кодекс України містить цілий ряд статей, що передбачають кримінальну відповідальність за такі дії. Кримінальний кодекс України у статті 150-1 передбачає кримінальну відповідальність за використання особою, яка замінює батьків (матір) малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (систематичного випрошування грошей у сторонніх осіб).

Примушення до жебрацтва малолітніх осіб карається обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк. Ті самі дії,

вчинені щодо чужої малолітньої дитини або пов'язані із застосуванням насильства чи погрозою його застосування, а так само вчинені повторно або особою, яка раніше скоїла один із злочинів, або за попередньою змовою групою осіб, караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк від трьох до восьми років. Дії, передбачені частинами першою або другою статті 150-1, вчинені організованою групою, а також якщо внаслідок таких дій дитині спричинені середньої тяжкості чи тяжкі тілесні ушкодження, караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

Однак, не часто можна побачити обвинувальні акти передані в суд із такою кваліфікацією. Мабуть тому, що нікому ініціювати розслідування. Зазвичай кожен із нас вважає, що це його не стосується. Об'єктом злочину є суспільні відносини у сфері забезпечення здоров'я, фізичного та морального розвитку, освітнього рівня дитини та ін. Основним безпосереднім об'єктом злочину є воля, честь і гідність дитини, а додатковим факультативним об'єктом (при вчиненні злочину із застосуванням насильства чи погрози його застосування і у випадках, коли спричинені середньої тяжкості чи тяжкі тілесні ушкодження можуть бути фізичне і психічне здоров'я дитини).

Суб'єкт злочину - спеціальний. Ним можуть бути лише батьки потерпілого або особи, які їх замінюють (прийомні батьки, наприклад).

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом і спеціальною метою - отримання прибутку.

Стаття 304 ККУ передбачає покарання за втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, а також спонукання до пияцтва, жебрацтва чи азартних ігор. Такі дії караються позбавленням волі на строк від 3 до 7 років, якщо ж вони вчинені щодо малолітньої особи батьком, матір'ю, вітчимом, мачухою, опікуном, піклувальником чи іншою особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого чи піклування про нього, то їм загрожує позбавлення волі на строк від 4 до 10 років.

Змушування до жебрацтва також є одним із видів експлуатації людини і може кваліфікуватися як торгівля людьми (ст. 149 ККУ). Відповідальність за такий злочин – до 15 років позбавлення волі.

Якщо Ви побачили, що дитина жебракує зателефонуйте до поліції та до Служби у справах дітей і повідомте, що побачили дитину, яка жебракує.

Детально розкажіть, де саме це відбувається, і описати дитину або дорослу особу, яка її супроводжує. Якщо є можливість, дочекатися приїзду поліції та/чи представників Служби у справах дітей.

Поліція та Служба у справах дітей зобов'язанні відреагувати на звернення, з'ясувати, чому дитина жебракує, забрати її з вулиці та надати дитині необхідну допомогу.